

v desetinkah. Periodični drobcí se morajo tudi tukaj izpuščati, ker v življenji niso tako potrebni. Vpraša se tukaj le, ali se bodo za naprej desetinski drobcí tako podučevali, kakor je bilo dosihmal, ali se bode nauk v njih bolj povdarjal in metoda prenapredila, ker so desetinski drobcí tako imenitni postali zavoljo nove mere. Poprej namreč so prišle desetinke na versto še le tačas, kedar so se učenci naučili številiti z navadnimi drobcí in reševati naloge, kakoršne se nahajajo v navadnem življenji.

Nove knjige pa drugače postopajo, in desetinke obdelujejo precej po celih številih in pred navadnimi drobcí; druge pa navadne in desetinske drobce ob enem obravnavajo.

Računica za IV. razred ljudskih šol dr. Franceta Močnika vpleta desetinke med cela števila, potem ima mnogoinna števila in za tim navadne drobce, in k sklepu navaja nauk, kako se navadni drobcí spreminjajo v desetinske drobce.

Tisti, kateri stavljajo desetinske drobce pred navadne, posnemajo Francoze, kateri so si izvolili ta način, ker je desetinska delitev v njih deželi že davno v navadi; vodi jih pa tukaj misel, da desetinke niso nič drugega, nego nadeljevanje desetiške sostave navzdol. Teoretično je to sicer resnično, pa v nekaterih primerljajih pa ni pregledljivo, in je torej zoper začetni nauk, kateri mora biti vsikdar pregledljiv. — Kako bi kdo n. p. otrokom počital, da se celo število našteva z desetinkami, pa je izdelek vendar le manjši kakor eden poštevavcev n. p. $12 \times 0.04 =$ Izdelek je tukaj 0.48. V 27. nalogi je sicer to naznanjeno, ali to razlaganje se vse opira le na deljenje, in kdor deljenja ne razume, tega tudi ne bode razumel. Prav naravno je, da otroci naštevanje desetink z desetinkami lažje razumejo, ako so se bili prej naučili naštevanja z navadnimi drobcí po kakem dobrem navodu.

Dalje pa je treba pomisliti, da so desetinke vsikako drobcí, in razumejo se naj lažje, ako se zamenjajo v drobce z manjšim imenovancem, tedaj na $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{6}$. To se tudi naj lažje od prostega ljudstva naučimo, ker po navadi govore od pol četert ure, od pol maslica, od pol četertinke, namesto da bi govorili od osmin i. t. d. Ako pa drobce z naj manjšim imenovancem naj prej razumemo, je pa tudi dosledno, da bi v ljudski šoli začeli tudi sedaj naj prvo z navadnimi drobcí številiti, pozneje še le z desetinkami.

Kaj pa pomaga desetinke obdelovati pred navadnimi drobcí, ako naloge iz naštevanja in razštevania pri desetinkah izpeljujemo ravno tako, kakor pozneje pri navadnih drobcíh, katere pa otrok vendar lažje razumeva.

Obdelovati desetinke in navadne drobce ob enem ne kaže, ker otroci oboje na enkrat težko razumevajo. V bistvu so si desetinke in

navadni drobci ena in ista reč, le oblika je drugačna, pa ravno oblika toliko obtežuje. Poprej bo otrok razumel eno posamesno obliko, preden bo eno in isto reč znal pokazati v dvojni obliki. Od začetka tedaj le posamesnost, in eno za drugim. Primerjanje dveh stvari le potem veliko koristi, kedar stvar stvar pojasnuje. Sicer pa nastane lahko zmešnjava in negotovost.

Iz teh razlogov se kaže, da je pravi prostor desetinkam za navadnimi drobci, kakor je bilo poprej po računskih knjigah.

Z desetinkami naraste ljudski šoli večja naloga, in treba bo varčno ravnati s časom in stvarino, da se za desetinke pridobi potrebnega časa. Zato naj se pa le odbere, kar je naj bolj praktičnega in potrebnega.

Dobro bi bilo eno leto, preden otroci izstopajo iz šol, vaditi jih v obojnih drobcih, da bi poslednje leto izdelovali le naloge.

Pisanje v ljudski šoli.

V naj novejšem času ne gleda se veliko na lepo pisanje ali na lepopisje v ljudski šoli, ker večina učiteljev ravná se po pravilu, da naj se učenci vadijo bolj spisovati in o spisanem govoriti i. t. d. To je prav; toda kaže se, da se lepa pisava vedno bolj pogreša po šolah in sploh v vsakdanjem življenji. Težko dobí se kje še kako lepo pisanje, in tako imenovani krasopisi so bele vrane. Še celó med učitelji je malo takih pisalcev, da bi učencem za zgled pisali. Če bode to tako napredovalo, kmali ne bomo videli nikakoršnega lepega rokopisa več, in ljudje bodo tako neredno pisali, da pozneje sami svojega rokopisa ne bodo razločevali. Čas je, da se tej napaki v ljudski šoli vrata zapirajo, in da se bolje gleda na lepo pisanje. Dobro vemo, da sedaj učitelj pri tolikih šolskih naukih ne more veliko časa porabiti za pisanje, vendar, ako ima učitelj sam okus za lepo pisavo, bode pri vsaki priliki učence napeljeval, da jim že v začetku, že pri zlogovanji položi pravo podlago za lepo pisanje.

Zavoljo tega naj učitelj

1. že pri prvem nauku, ako se učenci učé čerke poznovati, imenovati in pisati, pazi, da jim vsako čerko pravilno na tablo zapiše in razlaga po vseh njenih delih.

2. Učitelj naj učencem nikoli ne pustí, da bi prehitro pisali, torej naj jim tudi prehitro podoba za podobo ne kaže, temuč malo, pa to malo naj dobro prebavljajo.

3. Kedar pervenci na tablico pišejo, naj učitelj pazi, da učenci